

Neopodpirani se doplati se tiskaju. Pripisana se pisma tiskaju po 5 vrt. svaki redak. Oglasi od 8 radakah stoje 60 nb., za svaki redak više 5 nb. ili u slučaju oporavljanja na pogodbe sa upravom. Novci se šljebu poštarinom napuniticom (as-segno postale) na administraciju "Naša Sloga". Ime, preslame i najbitni pošti valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvane napisu: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Izdati svakog četvrtka na cijelom arku. Dopisi se novražda ako se i ne tiskaju. Nobiljogovanilistovi se ne primaju. Prodajna a poštarinom stoje 5 for., za željako 3 for. na godinu. Razmjerno for. 1/2, 1 za pol godinu. Izvan carovine više poštarina.
Na malo jedan broj 5 novč.
Uredništvo i administracija nalazi se u Via Carintia br. 28.

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slegom rastu male stvari, a sloga sve pokvari". Pos.

GOVOR

narodnoga zastupnika dra. Đuka Vitarčića, izrečen u sjednici carevinskoga vijeća dne 18. marča 1889.

Obraćam odmah na početku, da du zadovoljiti želji njeg. preuzivatelji govp. predsjednika. U svojem sadržajom govornu — t. j. dne 8. t. mj. — pridržao sam si, ako u obće dođem do riječi, dokazati, kako se vodi borba od strane političkih oblasteri, keotoka borba proti novomu načinu pisanja u hrvatskom jeziku. Pošto sam eto dobio do riječi proti avomu očekivanju, izvršiti du povu kratko svoj sadržak.

Kako Vam je, gospode moja, poznato, pripadao je jedan dio Istre i Dalmašje kroz 400 godina gospodstvu mlatačku republiku. Naravski je, da se je za tu dugo doba mnogo mjesta ih obiteljskih imena potaljandilo; no ne samo to, već su je obalrom na način pisanja uvalo povu neahodno talijansko pismo. Kačom: p o s v e n e s h o d n o, jer naima talijanski jezik toliko i takovih glasova, kao što hrvatski. Za to glasovo imado glagoljako pismo, koje bijaše jedno u Istri u porabi, posebno pismeno znakovo, kojih talijanski jezik nepoznaše, to je valjed toga, što se ju uvalu tudji talijanski način pisanja, morala nastati prava pometnja. Da se tomu dobio, bijaše izumljeno sa takozvani latinski alfabet posebni znakovi, to u sv. vršitoni, a odgovarati bi imali posebnim glasovom slavenskoga jezika; i znakovi jesu, k. 6, 8, 3, i 2. To su sve suglasnici, koje nepoznaše talijanski jezik, dođim su u porabi u hrvatskom jeziku.

Taj način pisanja poprimaljen je u dvatavoj hrvatskoj književnosti, te se radi dapada i u državnom zakonikom listu, i u Dalmašji svuda, ne samo u obiteljih pismih i listinah, već dapada i u službenim matricah.

Proti tomu ustala je talijanska stranka, a njoj pridružio se najodlučnije i političke oblasteri. Tako je politički glavar u Ložinj u valjed jedno upute tršćanskega namjestništva, i to dopisom od dne 6. julya 1882. br. 2726 dubrovačkom najstrože zabranilo porabu novog načina pisanja kod upisivanja u matice. Valjed moze tim povodom dne 6. decembra 1882. stavljeno interpolacije u ovaj visokoj kudi, bijaše od visokoga c. kr. ministarstva unutarnjih posala odluku dne 10. maja 1888. br. 1524 modju ostanlim nalozeno, da se u izvadkih maticeh neamije nikakve promjene u načinu pisanja imenah šiliti, te da se novi upisni box znanja i privolo stranaka drugim načinom neprovadaju; no bijaše pako ujedno dozvoljeno, da se, ako bi to stranke želile, njihovo ime upise drugim načinom nego li bijaše zađnji put u matice učineno, ili na takav način, koj se razlikuje od donešenih listina, te se ima njihovoj želji zadovoljiti al ujedno taj zahtjev na zapisnik biljege, kao sa 50 nvč. useti, to istodobno prvobitni način pisanja modju zaporka vratiti.

Visoko ministarstvo zapovjedilo je ujedno, da se obzirom na jurizovodeno promjene u načinu pisanja u službenim putem službeno nepostupu.

Kačto sam jar u svojem govornu dne 14. marča 1884. naveo, učinio je svojvoljno spomenuti kotarski kapetan svojim dekretom od dne 8. julya 1882. br. 2778, kojim je objavio ministarstvalu odluku bikupskom ordinarijatu, vooma bitnih promjena. On je naima mjesto riječi "zađnji upis" umetnuo riječi "prediduci upisi", a zatim je povu ispuatio zađnji odstavek, kojim se je zabranjavalo službenim putem postupati proti jur provedim promjenam.

Isti kotarski kapetan bijaše sastim — kao što sam to u svojem govornu dne 28. prozloga mjeseca spomenuo — u Poreču premješćen, gdje je nastavio borbu proti avomu načinu pisanja, jer je u svoj dekret

od dne 10. jenera 1888. upravljen dubrovačkim u Taru uvratilo i to ograničeno, da se promjenu već postojedni upisa u maticah nemoše provesti valjed zahtjeva stranaka, već da je tomu potrebna posebna dozvola namjestništva. Takovo ograničenje nonalasi se niipošto u ministarstvalom dekretu.

Osim toga zabranilo je spomenutomu kapetanku i njegovoj braći pisati u obće njihovo ime novim pravopisom. Ovo je svakako nevjerojatnije nego li se pomisliti moze. Najljepše je pako to pri tim, što bijaše u službenom djelu lista "Osvoravore rječitno" nekoliko mjesece kasnije ime jednoga kod namjestništva služujućega namjestnika novim pravopisom tiskanio.

Kotarsko glavarstvo u Ložinj u apovjedilo je voditeljem maticeh u najnovije doba, u opteci sa spomenutom ministarstvalnom odlukom i sa doseđašnjim pravopisom, da se izvedu upis u matice i k l j u d i v o t a l i j a n s k i m p r a v o p i s o m, a ta zapovjed oslanja se na noku naredbu namjestništva. Tim načnom bijaše dakle ona u početku spomenuta odluka ministarstva p o s v e u k i n u t a. Nije li dakle imala podjuno pravu slavenska manjina zemaljskoga sabora u Obratu dođim se je u takovih okolnostih obratila upitni na njegovu prouzvišenost g. ministra predsjednika, da li postoje za Istru dva vladu? Tako je pošao tamoašji kotarski komunar — o kojemu sam imao čast govoriti u sjednici od 23. t. mj. — mjeseca jenera prošle godine u Čuski, u mjesto nedaleko gradmalog Ložinja. To je tamoašnjom dubrovačkom natučio-uo prijetnju na globu od 8 do 80 for., da upisao čisto slavenska imena talijanskim pravopisom. Sastavio je zapisnik, to ga dao podpisati rednomu dubrovačkim, koji se je morao u zapisniku obvezati, da neće imena pisati hrvatskim već talijanskim pravopisom, promjka ju ovdje već 26 godina novi pravopis u porabi.

Mogao bili, gospode moja, navesti jošto neizmjerne mnogo primjera o potučnostih, koje se stavljaju u tom pogledu župnom svećenstvu.

S drugo strane dopušta se, da svećenici, koji pripadaju talijanskoj strani, imena pišu čisto talijanskim pravopisom, promjka su ova u pruienih im listinah hrvatski pisana. Dokazalo se dapada, da bijaše u maticeh jednog župnog ureda nedaleko. Poroča slavenska imena tim izkristijena, da se je imenom pisanim na koncu sa "6" drugim ornilom "n" dodalo, da su naima obiteljska imena, prvobitno hrvatski pisana, sada talijanski ubilježena. Za ovo svojevolutno izopačivanje nabrilo se pako niko, nisi orkva nisi politička oblaster. Odatle morao bi dakle dopisnik "Deutsche Zeitung", koji oznađuju slavenske svećenike kao krivotvoroce maticeh, uviditi na kojoj se strani izopačivanje maticeh, da li na strani slavenskog ili talijanskog svećenstva.

Proti tim svojevolutnim činom predala je slavenska manjina zemaljskoga sabora u Poreču dne 13. septembra prošle godine interpolacije na namjestništva u Primorju, no kao što sam imao čast u svojem posljednjem govornu izjaviti, bijaše ređena interpolacije pridržana, te nedodje u vladino ruke. Pošto je sada došla visoka vlada pravim putem do znanja svih tih dogodjeja, to li vrude želto, da mi se na to odgovori, osobito pako, da me se obavijati, kako je to moguće, da podredjenim činovnic radi proti naredbi predpostavljeno njim oblasteri, dapada, da istu povu obekripleju.

No nedolaze samo u pravopisu obiteljskih imena takove neurednosti, već se hoće dapada silomice i imena čisto slavenskih mjesta potaljanditi, a tim načinom radi se i za potaljandjenje pokrajine. Od mnogo primjera navesti ću samo jednoga. Podobina "S. Pietro di Nemb", dio

mjestne obđine velog Ložinja, koju sadnjašaju dva otoka, a napušona je od samih Maljavata, zove se hrvatski "Il ov ik". Ovo ime jest tamo obđenito u porabi, a dolasi dapada i u jednoj molitvi, koju pjevaju u tamoašnjoj orkvi na veliko blagdana. Poava je naravski, da se tamoašnja kapela u blakupskom komatamku tako krat. No cca. kr. namjestništvo nehtjedo dopustiti, da se mjesto, napušono od samih Hrvata, krat hrvatskim imenom, to je izdale poasina naredbu, kojom se suglasno sa zemaljskim odborom naredjuje, da se ono mjesto slavenskim imenom "Il ov ik" nazov e. Kadno je mjestni dubrovački avojim dopisom od dne 12. decembra pr. god., zastavljenim u hrvatskom jeziku — molim, da se to usadi — kojim je posleo kotarskom glavarstvu u Ložinj u skupljeni mlodar od 2 for. za poplavljenike u Tivulu, svoje mjesto slavenski oznađilo, bijaše dopisom od dne 18. decembra pr. god. br. 6566 na temelju §. 11. poznato naredbu od dne 20. aprila 1884. D. Z. I. br. 39, na novoranu globu od 20 for. oduđen; još sa ga je k tomu urvidilo. Ređeno bijaše naima, da mora kotarsko glavarstvo njegovu (kapalanevo) ponašanje smatrati neprikladno-inoolitim, in o r o n t o m o n t e n o l o n t e, u k o j e m s v a k i u v i d j a v r h o — to Vam je prvi Galimatijaštalo saopo a tutti visibilio — da se proti drkavim oblasterim njihovim o d r e d b a m d o m o n s t r i r a.

U notam navedenih rieđih mozte, voleštonna gospode, stvariti si sud o pristojnom i uljudnom načinu pisanja političkih oblasteri, kakav je kod nas u porabi. Takovih urvidljivih to izanljajuđih izraza nebi jpak smielo biti u službenom spisu!

Sto bi se reklo, da se naplau u kojem njamoašnom spletu mjesto Venodig. V o u e t i a. Ili mjesto Agram Zagreb? Svako morao bi se tomu smijati. Kod nas se pako nošo takova valaše, a tko radi protivno, biva kašnjen.

Je držim, da nemoše biti veđe porvude nego li je u nazočnom slučaju ova noustavna naredba.

Neimadam tomu šta dođati, nogo molim vrude njegovu prouzvišenost ministra predsjednika, da se već jednom urvode red u našoj pokrajini. (Dobro! dobro! na čuđiti).

Pogled po svietu.

Trat, dne 10. aprila 1889.

Austro-Ugarska: U carevinskom vircu razpravlja se proračun ministarstva trgovine. Češki zastupnik dr. Herold tužio se u svojem govornu, da ministarstvo trgovine žiri u svojem djelokrugu germanizaciju. To se opaža osobito kod državnih i državom poupiiranih željeznica, koje uređuju jedino njemački i koje zahtjevaju od svih činovnika, dapada i od prostih radnika priznavanja njemačkoga jezika. Ako imade razloga tužbam u Čuskoj. gdje je bar dielomice provedena ravnopravnost na željeznicah, što bi morali mi kazati n. pr. proti upravi južno željeznice, koju uče da znado za hrvatski ili slovenski jezik na prugi sv. Petar-Rieka? Toj neima nigdje ni trega našemu jeziku kako da smo usried njemačkoga carstva. (Tom prigodom govorio je i slovenski zastupnik Pfeifer, koji je zahtjevao od vlade, da već jednom dogradi dolensku željeznicu. Tršćanski zastupnik Burgetaller predložio je, da

se Trat spoji sa Rudolfovom željeznicom i da se gradi nova tršćanska pruga.

Zemaljski izbori u Galiciji imali bi se obaviti tek u drugoj polovici mjeseca julya. Poljski listovi javljaju, da će ministar Gautsch prodložiti carevinskomu vijeđu novi koleksi zakon na razpravu posliva uskranih blagdana. Češko konservativno pismstvo ponudilo je njemačkim veleposjednikom 15 mandata, za češki sabor kod predstojećih zemaljskih izbora. Njemački veleposjednici vieduju o tom predlogu, no teško da dođja do spuzrazumnika, jer će se tomu protiviti njemački liberali, kojim nije stalo do mira i sloge sa Česi, već jedino do nadvlade.

Njeg. Veličanstvo vratilo se u subotu iz Beča u Peštu, to je primilo slodročeg dana ministra Tieszu u sudiciji, kojom prigodom bijnhu utanođeno zađnje odredbe glado imenovanja novih ministara.

Iz Zagrebu javljaju, da se neće sastati hrvatski sabor do jeseni. U ponedjeljak imalu je hrvatska regnicolurna deputacija sjednicu, u kojoj bijnhu razdieljeno izvičac pojedinim članovom o sklopiti se imajudoj financojalnoj nagodi sa Ugarskom. Sjednici prisustvovao je bau i prodsjednik sabora.

Srbija: Bečke novine javljaju, da će se kraljicu Nataliju vratiti u Srbiju već ovog mjeseca ili pak najdašje u jeseni. Razkraju Milanu izkazuje sultan u Carigradu veliko počastje. Šteta što to nemože pridignuti ugled ni vlast putajućemu razkraju.

Bugaraka: Knez Ferdinand, koji je nedavno boravio u Plovdivu, kani sada propotovati sva glavijca bugarska mjesta. Svagdje, da će ostati bar jedan tjedan, jer da si tim želi stadi ljubav i privrženost bugarskoga građanstva!

Rusija: Glavniji ruski časopisi tvrde, da je odlučeno, da se povrati bivši ašimandrit Mihajli u Srbiju. Englezke novine pišu, da se je složila rusku, ostalim Slavonom prijzuna stranaka u političkim programom cara Alokandru. Rusija, da neće rata, no čekati će pripravna za svaku moguću pogibolj. Ona da je stalna, da neće dugo trajati austro-njemački savez, a tada da će i njezin upliv narasti.

Francezka: General Boulanger, koga će sadašnja vlada staviti pod iztregu radi tobožnjeg rovarjenja proti republiku, utekao je u glavni grad Belgije-Bruselj. Odatle valja general proglose na svoje birače, u kojih tvrdi, da će napokon pobjediti svoje protivnike, te stvoriti novu, čvrstu republiku. Vlada republike hoće da odlučno postupa proti generalu, kojega bi se rada lišiti prije otvorenja izložbe.

Italija: Mjeseca maja obdržavati će se u Vatikanu konzistorij, u kojem će sv. otac imenovati tri francezke, jednoga belgijskoga i jednoga austrijskoga biskupa kardinali. U tom konzistoriu biti će imenovano i više biskupa

) Da se u kratke govoriti buduć se je predlagalo konac razprave. Op. Ur.

za Rusiju. Talijanska vlada namjerava poslati nove čete u Afriku, to je već ministar rata predložio u tu svrhu svotu od 6 milijuna lira.

Francina i Jurina

- Fr. Znaš Jurino, da je ono silna eramota.
Jur. Co bit, ma povaj mi da to?
Fr. Da moraju žinjeliti krajoli i šaronjaki, sve sami lindustrianti i o-gocianti, ki se popoljuju po ka-recon, imat za početi maša, ki nimu ni konji ni kuroui, nego samo dobro nozi i zdravu glavu.
Jur. Imat pravo, da jo to se njih eramota, ja noznam kako to moru trpat.
Fr. Onakova gospoda pak pišite so zapo-vodit od jednoga kmetiča?
Jur. Uu, mora njim žut puksut.
Jur. Slomah, Manlio? zavava ga oti-ždaj s onim, da drž va butljah pod postojom.
Fr. Ča bi rod, da jo dobil kanfanarski tajnik pašapor?
Jur. Ja din zato, da brzo drugi pride, pak da hiti konogod va gilo pošodi u četilo.
Fr. Ma tamo monjuju to blažono tajniko akoro svako lito.
Jur. Ča oži, tadn ima i tamo ljudi lačni i još više željhi.
Fr. Ala, da bi ošiljili ki još nisu.
Jur. Francino, nubudi tankoglav!

Različite vesti.

Visoki gosti u Miramaru. Dno 12. t. mj. dolazi u senjedni Miramar, gdje boravi već dugo vremena prijestolonasljednica udova Stofanija, bolgijeka kraljica s pri-nocom Klouontinom, t. j. majka i ostra prarajna nadvojvodkinja Stofaniju. Visoke gostinje ostali do u Miramaru preko us-kršnih blagdana, a tada do se vratiti preko Italiju u Beoljiju.

Novi odbor musku podruženje sv. Ok-rila i Motoda u Trstu. Kod glavno ekup-škine, obdržavano u nodelju, bijanu jedno-glasno izabrana u odbor našu musku pod-ružnicu sljedećih gospoda: predsjednik M. Mandli; podpredsjednik Fr. Zitko; tajnik Lj. Furlani, njegov zamjonič dr. Tuman; blagajnik J. Gorup, zamjonič Sr. Bartoli.

Tržaški Sokol priredjuje svojim članovima i prijateljima u nodelju dno 14. t. mj. u 9 sati na večer u dvorani „Hotel Europa" posjelo ili „Jour-fix". Zabavom upravljati će članovi novo ustrojenoga dramatičkoga otdila našega „Sokola", ko-jim želimo unapried što bolji uspjeh.

Odklivanje. Duzajno, da bijahu: naš vrli zastupnik na poroćkom saboru dr. Fran Volarić, kanonik u Krku i pop Roko Stuparić, župnik u Velom Solu, odkliveni od sv. Otea papo redom „Pro ecclesia et pontifice" (za crkvu i za papu), koj jo bit utemeljen prigodom jubileja. Srčadno čestitam obojiti! Dr. Fran Volarić jest svećenik takov, kakovim po šaronjčkih moždjanju no bi smio svećenik biti. Neko ako sv. Otao papa priznaje njegov red i njegove zasluge, noka sude naši šitatelji koliko jo u tih šaronjčkih moždjanjih zdrava razuma!

Opatija — javno kupališće. Naša kraana Opatija izvršena jo službena — kako javljaju boški listovi — u rod javnih ku-pališćah. Službeni list boćke vlade od dne 6. t. mj. donosi naimo zakon od 4. marča t. g., kojim so oznađuju glavna pravila za ure-djenje kupališća i kupališćnog reda u Opatiji. Tim zakonom nije samo priznata javnost kupališća, već mu se tim i zamjećuje veći razviolet i bolja budućnost.

Lov za pouzdanicima. Kotarsko go-plavara u Lošinju bi rod, da straćno peći-ono, što jo o njem rekao naš vrli zastup-nik na carevinskom viedu, to traži lika i molema. Prod nekoliko dana bila jo ob-ćinaka sjednica lošinjskog zastupstva. Digao

so neki zastupnik i stavio p re š a n pred-log, da se prosvjedi dru. Dianu Vitešidu dudo nepouzdanicu a toga, što jo u sušio ornimi bojami orisiati volike i nepreporne vrline lošinjskoga kotarskoga poglavara g. Zuesoka i predložiti krivo carevinskom viedu i ministrom carevim nezajmerna njegove zasluge za dobrobit stanovnikah lošinjskoga političkoga kotara. Na žalost šarenjaka našao so u zastupstvu razuman i pametan čovjek, koj j razložio neumjestnost takova pred-loga i predlog pade; pao je na odi samoga kotarskoga poglavara, koj je prot svojemu običaju prisustvovao onaj sjednici. O ljudske nezahvalnosti!

Neka ja crna nezahvalnost onoga go-spodina neodvratit od njegova rada i na-stojanja. Možda se nadjo drugdje mjesto, gdje do se njegove zasluge bolje prizna-vati i cijeniti!

Zemaljsko gospodarstvo viede i Hrvat-aki jezik. Lanji prekiani raspisalo jo zem-gospodarstvo viede u Porodu viedu natjađaja u gospodarstvo svrhe. Svi oglašji bili su izdani u talijanskim jeziku i tlikani u poroćkoj „Istiri". Pošto se nije nitko prijavio za natjađaj, razmislilo jo pošlilo isto viedo okruženiu na sve kotarske gospodarstvo sadruge; gdje ističe, da bi žalostno i ne-odložno bilo, kad bi natjađaji prepal obog pomanjkaju natjađajih, to pita jo noka ga zavistio i noka kažu što bi so imalo uđiniti ili promieniti, da natjađaji našju bollega odvira. Krōka gospodarstva sadruge, odgovarajuć na onu okruženiu, svjetovata jo mođu lim zemaljskomu viedu, da iz-dado oglašje i u hrvatskom jeziku, kojog govoro dobro dvie troćina kmetoh i da jo tika također u „Našoj Slozi", koja naj-višo štaju kmetovi u Istri. Taji svajoti, toll naravan, toll pravdan i toll pravdan, nije sa viedu samaljskomu viedu, pađe onu jo u njemu našlo čena trizan i raz-borit čovjek nobi viedu. Ostrim viedom odbilo jo svajoti i apoditulo gospodarstvi zadruzi, kako ju no pošliti namjoro stvarno i spuljuje sa njezinom sadržano, vod tohju, da s poljodjelakog polja podjaruju pitati jo dieto političko i kako ono nije mnogozaj-dniči ured za provadjanje, da pošliti po-litičkim namjoran pojedinih gospodarstvih sadruge. Zemaljsko viedu noko dakle, da ga kmet razum, ono noko, da se prilagodit odnošaju u Istri, ono nije za kmeta vod za gospodu, a kad mu tko što svjetuje, podmōdo mu krivo namjoro. Pa ti ljudi ō nam kazati i pjevati, da ljube ovo zemlju, da rade sa nješin boljak! Po čimih njih-ovih sućilo jih.

K izborom 1. aprila. Talijanski listovi hodo silom, da predstavat svojim lahkovier-nim šitateljom uspjeh izbora našljednika dr. Vidulloha kao sjajnu pobjedu. Mi njim voscija no zavidjamo, jer amoji mi savini sadovoljni uspjehom. Dukanasi smo, da i u gradovih ima Irvatah, a to nam jo za znata čosta. Broj naših biraća ponarasi do za mnoge, kad u naših ljudi budu nastalo kojekakovih maljušnih obzira, kad bude svatko svistatan svojo dužnost, kad so a noko strano no bude vrlio pritiak na po-dročjono birado i kad budu izborni rod pravdomo prekrojoni.

Mi bez buko i bez viko, bez korto-šovanja i bez novca sahrali smo 487 gla-sova za čovjeka sromaka i predstavljona kao Irvata najobitro bno, radikalca, a Talijani su svu pripomoć kr. činovnikah nien jih mogli nađi nego 2640 od 6008 ukupnih biraća, za čovjeka bogata, što danas mnogo vriedi („virutus post numeros" naglašaju oni u svojih listovih) i za čov-jeka predstavljona kao umjeronog lbe-rata. Novalja pako zaboravili, da su šila 62 glasa izgubljena, a ovi bijahu po svoj prilici većinom našomu kandidatu namio-njeni.

Sašli smo golouci u borbu, a mođu našimi dušmanii zavlađao trupet, kao da im se zemlja pod nogama odmice. Što li se nije uradilo, dok so jo nagovorilo g. dr. Gambinija, da povuče svoju kandidaturu i Miellimo, da čemo ugoditi šitateljom ako njim priobćimo nekoliko critica iz po-sljednih izbora. To čs nam prikazati u pravom svietlu naše protivnike, a nas po-đučiti za budućo, to zato molimo naše rodoľjube po Istri, da nam priobće štogod misle, da jo vriedno da se zabilježi i po-tomstvu na uspomenu predado.

U Puli ima nekoliko trgovaca vinom iz otoka Krka, koji imaju pravo glasa u onom gradu. Ovim jo obćina puljska po-slala izborno izkaznicio 30 marča i to ne ravno, niti kroz obćinu, kojof pripadae, nego kroz drugu obćinu, n. pr. za Puntare kroz Bašku. Na doplas bio jo podpisan sam talijanski kandidat dr. Rizzi kao po-dnačnik puljski. Istina jo, da sedanjih viok, viok željeznica, brojajubi i telefonah, ne

pozna više ni prostora ni vremena, ali još nije toliko napredovao, da bi u jedan dan bilo moguće, da pismo, koje stigao iz Pula na baćanski obćinski ured, da od ovoga bude ustupijono puntarskom obćinom uredu za dostavu biradom i da biradi us-mognu doći na 1. aprila na biralite. Rači bi se moglo, da je gosp. Rizzi sam za sobo kortašovao. Ta on jo za sobo i glasovao!

Talijanske novine Istro i Trata raz-tribiše viod, da su primile nekakav proglas sa silkom otoka Krka i zemljovi-dom Istro, a sa napisom „Anti-Italia Ir-redenta". Na toj silci (na otoku da bijaše nasliken vojnik („Morlak il Hrvat"), koj je puikom otkao prot istarskomu kopnu. Imena talijanskih gradova, da su pohrva-dene. U proglašu da so grozi Talijanom da do biti svi protjorani ili unistoni.

Tko da novudi odmah na prvi mah u toj ludoriji plod pomudenih talijanskih moždjanja? Noganjud kako bi Talijane u pojedinih gradovih pruniřili s tim pri-šilici ih, da glasuju kod notom minulih izbora za svoga predložioca, izmiellice ro-denu glupost, kojom su jedino sobi izdali svjedodohtu sromatstva. Taj kraani izum litožodno pripisati hrvatskoj straži u Istri, ni mi netučimo za silnioni plodovi bo-lostno dušo; to jo odlučno od sobe odbi-jamo. Naši protivnici viedu bijahu i do sada na ovakva sredstva agitacijo, jer su i kod zadnjih zemaljskih izbora našo prvako uspjehom silkali to ih svojim pri-stavim sa zabavu razpolijali. Na takovo stvarno izumo mogu si pribaviti dakle naši protivnici patent.

Zastupnik pazinskoga politič. društva u Piranu ladao jo na svojo sugradjano puziv, podpisan po gradakomu nadolniku, u kojom kažo, govoreći u izborih za istarsko govodu, mođu ostati i ovo: „da dva kandidata: dr. Lovovio Rizzi iz Pula i M. Mandli urudnik „Našo Slozi". Prvi zastupa našu prošlost i budućnost, zastupa slavju naše narodnosti, drugi pako zastupa Irvatah, koja hoće, da si pripoji našu pokrajinu, zastupa nestrānjstvo, mirnju i bratoubujnički rat izmedju Talijanah i Slavonah".

Sad pitamo nepristrano štateľje, jo li se gdje u izobraženom svietu agitira sil-nioni javnim proglaši, podpisanim po slu-žbonoj obćinsti? Šta bi rekli naši protivnici, da oglašje naša strauka silban proglaš u kojem bi stalo, da radi n. pr. pazinske političko društvo za Italiju, kojof bi htjelo pripojiti našu pokrajinu? Pak da podpise takav proglaš koj naš učelnic? Bi li bilo to poroćko-pazinskog gospodi po volji? Bi li oni odobriti takav našu agitacijo? No neodmo da šiljimo pitanji, vod kaćemo jednostavno, da si priraneki prijatelj i članovi pazinskoga društva imal bez dvoľbo na umu, kad su sastavljali gorjji proglaš, onu našu: roci mu roci, da ti u e-ro do.

Protivnici naši neznaју za imo našim svećenikom, kojf sudjolujo kod izbora, blu obćinskii, zemaljskih ili državnih Neima rugla i klovetu, koju nobi talij-anako novine sasulo na „Proti-poli-ticanti, protiv franco-croati, protiv istigatori" itd. itd. No kad agitiraju talijanski svećenici za Talijane, kad sudjolujo kod javnih i tajnih sjedni-cah ili skupćinah, kad dodju „in corpore" glasovati za talijanska kandidata, tad su oni „Saoceruti i trniani, bravi, buoni, religiozi" itd. itd. Tako se navajlujo i sada na ono rodko naše sve-ćonice, kojf su nedavno glasovali za hr-vatskoga kandidata, dotim so nespaminjo nigđu, da su skoro evuda talijanski „M o l t o r e v e r e n d i i r e v o n d i a s s i n i" in corpore došli glasovati za talijanska kandidata. Tim „m n o g o o a c t i n i i s p r e d a s t a n i m" nije so za stalno tresla „b o g o l j u b n a" ruka kad su pisali na svoju glasovnicu imo liberalnoga kandidata.

Eto, ovako mјoro u Istri dvojakom mјerom kojf svietovnjaci toll većina sve-ćonstva kad so radi o glavi mrzonoga Irvata. Tako i jedino tako dolazo naši politički protivnici do „s j a j n i h" p o b e d a h, na kojih njim mi nit itko pošton s nami nezavidja.

Slučaj slućaj dogodio se nedavno u sv. Matjeju, podobitni Kavavskoj. Za vrieme mrtvačke miso za staricu od 105—108 godina donoscio u crkvu na svoji krat-tro-j k o, što no ih na sviet dala od su-boto do utorka noka plodna majka iz Srokove župańje. Sretna majka i trojci — dva šinidijci i čerka — joeu posve zdravi. Ista žena imala je već do sada devojke, a Bog njejo dao snage i sredstva,

da tu mnogobrojnu željad pametio i dobro odgoji, da njoj budu u starosti od pomoći.

- Podieljenje podpora.** „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri". O tom javlja nam predsjedništvo našo „Bratovšćino" koliko sliedi: Sjednica odbora „Bratovšćino hrv-ljudi u Istri" obdržavala se dne 27. marča u Kastvu, da podiel godišnje podpore moliteljem. Ovih sa prijavilo 64, i to lestorica sveučilišnih djaka, 16 gimnazija-laca, 20 učiteljskih pripravnika, i 24 dolavačke škole i 9 pripravničara ces. kr. pripravnicu u Kastvu. Pošto jedan molitelj sustognu svoju molbu, a sedmorio iz raznih so razloga odbila molba, bijahu ostali po-dieljeni kako sliedi: 1. L. N. iz Pule sluš. med. u Beču sa 80 for. 2. K. S. iz Novakih sluš. prava u Beču sa 80 forinta. 3. P. A. sluš. prava u Zagrebu iz Stropeća sa 80 fr. — Iz gimnazije u Rijeci: 4. L. J. iz Opatije sa 12 for. 5. D. M. iz Rukavca sa 12 for. G. B. P. iz Vrbnika sa 12 for. 7. E. J. iz Vrbnika sa 12 for. 8. K. M. iz Dubovnice sa 12 for. 9. M. K. iz Perenti sa 12 forinta. 10. C. D. iz Kastva sa 20 for. 11. K. J. iz Korićina sa 12 for. 12. B. B. iz Ornikala sa 12 for. 13. Ž. J. iz Vepriča sa 12 for. 14. U. A. iz Dobriča sa 10 for. — Iz gim-nazije u Trstu: 15. F. P. iz Keru-šina 10 for. 16. A. A. iz Opatja sa 10 for. 17. T. J. iz sv. Petra u Šumi sa 10 for. — Iz gimnazije u Senju: 18. M. M. iz Vrbnika sa 12 for. — Iz učiteljskića u Koprnu: 19. P. V. iz Matulji sa 15 for. 20. Z. V. iz Lindara sa 15 for. 21. N. J. iz Čopida sa 12 for. 22. J. A. iz Studone sa 15 for. 23. B. N. iz Omisija sa 12 for. 24. D. A. iz Roda sa 15 for. 25. Z. A. iz Laniča sa 12 for. 26. B. F. iz Piona sa 12 for. 27. Z. F. iz sv. Duško sa 12 for. 28. T. A. iz St. Paulna sa 12 for. 29. S. L. iz Lindara sa 15 for. 30. B. J. iz Jurdi sa 15 for. 31. B. P. iz Julidi sa 12 for. 32. T. A. iz Blažidi sa 12 for. 33. D. M. iz Produčaca sa 10 for. — Iz učiteljskića u Gorici: 34. G. P. iz Mućdencah sa 10 for. 35. G. A. iz M. Lošinja sa 10 fr. — Iz učiteljskića u Dubrov-niku: 36. B. K. iz Vrbnika sa 15 for. — Iz učiteljskića u Arbanastih: 37. P. S. iz Vrbnika sa 12 for. — Iz pripravnicu u Kastvu: 38. A. M. iz Brğuda sa 8 for. 39. L. J. iz Opa-tije sa 8 for. 40. R. M. iz Malinske sa 8 for. 41. T. L. iz Baško sa 8 for. 42. M. J. iz Rukavca sa 8 for. 43. O. A. iz Ci-tanovo sa 8 for. 44. J. J. iz Opatije sa 8 for. 45. S. J. iz Šarioni sa 8 for. — Iz dolavačke škole u Kastvu: 46. S. J. iz Spinidli sa 20 for. iz zaklade od 60 for. utemeljene za tu školu.

U ovom razdielilo an rodovitih pod-pora 602 for., a vod so do sada poraziđililo izvanrodnih podpora 180 for., tako, da ukupna svota podpora podieljenih po „Bratovšćini" za godinu 1880. iznasa 782 forinta.

Odbor „Bratovšćine hrv. ljudi" u Kastvu, 7. aprila 1880.

Anto Turak, predsjednik.

Parobrod „Senj" (Marušić i drugi) plovi do u ljavu sljedećim redom: Senj-Ritka i obratno, poćam od 12. aprila do dalje odredbo. — Odlazak iz Senja: Svaki utorki i petak u 4 1/2 sati u jutro čišu Novi, Solico, Orlivenicu i Omisalj, (Omisaļ samo potkom). Svakı subote i arledu u 5 1/2 sati u jutro čišu Bašku, Krk (Veglia) i Malinsku. — Odlazak iz Ritke: Svaki utorki i petak u 1 sat pošljo podno čišu Omisalj, Orlivenicu, Solico i Novi. (Omisaļ samo potkom). Svaki po-nodoljak i četvrtak u 9 sati prod podno čišu Malinsku, Krk i Bašku. — Ako vrijeme dopusti.

Švednica pape Lava XIII. Lav XIII. nedavno jo odabrao mjesto, gdje hoće da budu sahranjen. To mjesto jest glasovita bašilika sv. Ivana Lateranskoga. Ovo zadnje vrieme nasliednik Pija IX. potrožio je više milijuna, da poplješa i razprostrani abside. Do ovo abside, iznad vrata, što vode u sakristiju, hoće Lav XIII. da bude sahranjen. S druge strane abside jesu vrata uprave, nasuprot sakristijskim vratima. Iz-nad njih položiti će se po nalogu Lava XIII. ostanci velikoga pape Innocenta III., koji bjeko stavio Francozku pod interdict zbog ženitbeno razavate Philpa-Augusta, te iz-obćio Otona Brunzićkoga i kralja, Engloz-koza Ivana; u obće bio jo to ostar papa, kojli jo povećao dobra crkvena, te se dostao absolutna gospodstva nad Rimom. On jo sasvao koncil Lateranski. A umro jo u Ferugiji. Dok je Lav XIII. bio biskupom u Ferugiji, izučavao je dugo život Innocenta III., knjega bezkrajno poštjue. On je već prvih dana svoga pontifikata do pra-

